

TÜRK PETROL KANUNU

Not: Bu Kanun, Cumhurbaşkanlığının 6.2.2007 tarihli 76 sayılı tezkeresi ile Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddelerine göre bir daha görüşülmek üzere TBMM Başkanlığına geri gönderilmiştir.

Kanun No
5574

Kabul Tarihi
17.1.2007

BİRİNCİ KISIM**Genel Hükümler****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, ülke petrol kaynaklarının hızlı, sürekli ve etkili bir şekilde aranmasını, geliştirilmesini ve üretilmesini sağlamaktır. Bu Kanun, Türkiye'de petrol arama ve üretim faaliyetlerinin düzenlenmesi, yönlendirilmesi, teşvik edilmesi, denetlenmesi, arama ve üretim için gerekli bilgilerin ve verilerin toplanması, değerlendirilmesi ve kullanıma sunulmasına ilişkin usûl ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- Bu Kanunun uygulanmasında;

- 1- Devlet: Türkiye Cumhuriyeti Devletini,
- 2- Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- 3- Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını,
- 4- Genel Müdürlük: Petrol İşleri Genel Müdürlüğünü,
- 5- Genel Müdür: Petrol İşleri Genel Müdürünü,
- 6- Şahıs: Gerçek veya tüzel kişileri,
- 7- a) Ham petrol: Yerden çıkan veya çıkarılabilen sıvı haldeki doğal hidrokarbonları,
- b) Doğal gaz: Yerden çıkan veya çıkarılabilen gaz halindeki doğal hidrokarbonları,

c) Gaz hidrat: Yerden çıkan veya çıkarılabilen metan gazını hapseden su buzundan oluşan doğal hidrokarbonları,

ç) Petrol: (a), (b) ve (c) alt bentlerinde tanımlanan doğal hidrokarbonları,

8- Petrollü arazi: İşletmeye elverişli miktarda bir petrol varlığının belirlendiği arz parçasını,

9- a) Petrol bulgusu: Yapılan arama faaliyetleri sırasında bir petrol varlığının tespit edilmesini,

b) Keşif: İşletmeye elverişli bir petrol birikiminin bulunmasını,

10- a) Araştırma: Petrol aramak üzere arazinin, yerden ve havadan topografik, jeolojik, jeofizik, jeokimyasal ve benzer yöntemlerle veri toplanarak incelenmesi, arama sondajları hariç jeolojik bilgi edinmek için sondajlar yapılması işlemlerini,

b) Arama sondajı: Petrol bulmak amacıyla yapılan sondajları,

c) Tespit sondajı: Petrollü arazinin boyutunu tespit etmek üzere sınırlı sayıda yapılan sondajları,

ç) Arama: (a), (b) ve (c) alt bentlerindeki faaliyetlerin tümünü,

11- Geliştirme: Petrollü arazinin değerlendirilmesi için gerektiği kadar kuyu açılmasını, yer üstü tesislerinin, taşıma hatlarının ve yer üstü depolarının kurulmasını,

12- a) Üretim sondajı: Petrollü arazide üretim amacıyla yapılan sondajları,

b) Atık su kuyusu: Petrollü araziden yapılan üretim sırasında ortaya çıkan atık suyun rezervuara basılması için açılan veya bu amaçla kullanılan kuyuları,

c) Enjeksiyon kuyusu: Petrollü araziden yapılan üretimi artırmak üzere rezervuara gaz veya sıvı basılması için açılan veya bu amaçla kullanılan kuyuları,

ç) Üretim: Üretim sondajı, atık su kuyusu, enjeksiyon kuyusu ile geliştirme faaliyetlerini ve petrolün çıkarılmasını, ön işlenmesi ile saha dahilinde veya civarında bulunan depolara, iletim hattına veya rafineriye boru hattı ve diğer vasıtalarla taşınmasını ve depolanmasını,

13- Üretim artırma yöntemi: Üretim yapılan bir sahada, rezervardaki petrolün akışkanlığını artırmak ve/veya, azalmakta olan rezervuar enerjisinin artırılması amacıyla itim desteği sağlanarak ek üretim elde etmek üzere kullanılan metotları,

14- Petrol birimi: 15,5 santigrat derecede ve 1 atmosfer basınç altında ölçülen 158.984 litre ham petrolü veya 15,5 santigrat derecede ve 1 atmosfer basınç altında ölçülen 1 metreküp doğal gazı,

15- Petrol işlemi: Arama, üretim ile yurt içinde üretilen petrolün satılmasını, bu işlemlerden herhangi biri için lüzumlu enerji ve su tesisleri ile üretilen petrolün saha içinde veya ana iletim hattı veya yakınındaki rafineriye veya doğal gazın serbest tüketiciye teslimine kadar taşınmasını sağlayan boru hatlarının, bina, kamp ve diğer

tüm tesislerle teçhizatın inşasını, kurulmasını ve işletilmesini ve bu faaliyetlere ilişkin malî, ticarî ve idarî faaliyetleri,

16- Araştırma izni: Sınırları belli bir alanda araştırma yapmak üzere Genel Müdürlükçe verilen izni,

17- a) Arama ruhsatnamesi: Bu Kanuna göre verilen petrol arama ruhsatnamesini,

b) Arama sahası: Bir arama ruhsatnamesinin kapsadığı sahayı,

18- a) İşletme ruhsatnamesi: Bu Kanuna göre verilen petrol üretim ruhsatnamesini,

b) İşletme sahası: Bir işletme ruhsatnamesinin kapsadığı sahayı,

c) Üretim sahası: İşletme sahası içindeki petrollü araziyi,

19- Kullanma hakkı: Bir petrol işlemi ile ilgili araziyi kiralama ve bu arazi üzerinde tesisi mümkün olan intifa ve irtifak haklarını,

20- Araştırmacı: Araştırma izni sahibini,

21- Arayıcı: Arama ruhsatnamesi sahibini,

22- İşletmeci: İşletme ruhsatnamesi sahibini,

23- Operatör: Bir arama ruhsatnamesi veya işletme ruhsatnamesinde müştereken petrol hakkı sahibi olan şirketlerin aralarında yapacakları ve Genel Müdürlük tarafından da onaylanan bir anlaşmaya göre bu şirketlerden petrol işlemi yürütecek şirketi,

24- Müşterek temsilci: Petrol hakkı sahibi şirketlerin birlikte göstereceği temsilciyi,

25- Petrol hakkı: Bir araştırma izninden veya arama ruhsatnamesinden veya işletme ruhsatnamesinden doğan haklardan herhangi birini,

26- Bölge: Bu Kanuna göre belirlenmiş bir petrol bölgesini,

27- Açık saha: Bu Kanunun hükümleri çerçevesinde aramaya, işletmeye veya bunlar için başvuruya açık bulundurulmuş bir sahayı,

28- Tehlikeli fiil: Bir işlemin yapılmasında, bunların yapıldığı mahalde veya yakınında bulunan bir kimsenin ölümüne, sakatlanmasına veya sağlığının bozulmasına, çevrenin kirlenmesine sebep olan veya olabilecek nitelikte bulunan bir fiil veya ihmali,

29- Arazi: Türkiye Cumhuriyetinin topraklarını, iç sularını, kara sularını ve bunların ötesinde sınırları uluslararası hukuka uygun biçimde belirlenmiş kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge alanlarını,

30- Kuyubaşı fiyatı: Ham petrolün ve doğal gazın, üretim yerinden piyasa fiyatının olduğu yere kadar getirilmesi için gerekli nakliye, depolama ve sigorta masrafları ile vergilerin; ham petrol için 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda

tanımlanan piyasa fiyatından, doğal gaz için ise toptan satış fiyatından düşülmesi ile elde edilen fiyatı,

31- Arama giderleri: Ekonomik ömrü bir yıldan fazla olan malzeme ve tesisat giderleri hariç, arama faaliyetleri için yapılan masrafları,

32- a) Sondaj fer'i giderleri: Ekonomik ömrü bir yıldan fazla olup tesis edilmemiş veya kullanılmamış olan veya tesisinden veya kullanılmasına başlanmasından itibaren bir sene sonunda kullanılabilecek durumda olan veya hurda halinde olan tesisat veya malzeme masrafları hariç olmak üzere kuyu açma, temizleme, derinleştirme, bitirme veya bu işlemlere hazırlık için ve bunlara ilişkin olarak yapılan tüm işçilik, yakıt, tamir, bakım, nakliye, ikmal, kira ve malzeme masraflarını,

b) Ülke ekonomisi yönünden verimi olmayan kuyuların açılma giderleri: Sondaj aletleri ve benzeri teçhizat hariç olmak üzere sondaj fer'i giderleri ile üretim bakımından ekonomik olmayan kuyuların açılmasında kullanılan veya gerekli olan herhangi bir maddi ekonomik değer için yapılan masrafları,

33- Devlet hakkı: Bir işletme ruhsatnamesinde bir petrol işlemi yapma hakkına karşılık hektar başına Devlete ödenen meblağları,

34- Devlet hissesi: Üretilen petrol üzerinden Devlete verilecek hisseyi,

35- a) İktisadi kıymetler: Menkul ve gayrimenkul malları, sınaî hakları, menkul kıymetleri ve bunlarla ilgili her türlü hak ve menfaatleri,

b) Sermaye mevcutları esası: Hak sahibinin, Türkiye'deki işlemi ile ilgili olarak kullanmaya tahsis ettiği sermaye mevcutlarınının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre hesaplanmış kıymetini,

c) Sermaye mevcutları: 213 sayılı Vergi Usul Kanununda değerlendirme ölçüleri gösterilen ekonomik işletmelere dahil kıymetler ile ilgili petrol hakkı sahibinin aynı Kanun hükümleri gereğince sermaye hesabına alıp aktifleştirdiği arama giderleri, sondaj fer'i giderleri ve yurt ekonomisi yönünden verimi olmayan kuyuların açılma giderlerini,

36- Malzeme: Petrol dahil, gerek ham gerek yarı mamûl yahut mamûl tüm eşya, teçhizat, alet, edevat, makine, nakil vasıtaları, tüm diğer vasıtalar ve bunlara ait yedek parçaları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mülkiyet ve Takdire Esas Olan Kıstaslar ile Yasaklar ve Özel Hükümler

Mülkiyet ve takdire esas olan kıstaslar

MADDE 3- Türkiye'deki petrol kaynakları Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır:

Bir petrol hakkının elde edilmesi için yapılan başvurunun değerlendirilmesinde, başvurunun mevzuata uygunluğu, başvuranın malî yeterliliği, taahhüt edilen iş ve yatırım programının Kanunun amacını diğer başvurulara nazaran daha kısa sürede yerine getirme özelliği dikkate alınır. İş ve yatırım programı ile Kanunun amacını en kısa sürede yerine getirmeyi taahhüt eden başvuru kabul edilir.

Yasaklar ve özel hükümler

MADDE 4- Bu Kanuna göre araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi alınmadan hiçbir petrol işlemi yapılamaz.

Başka bir kanuna göre alınmış herhangi bir hak, bu hakkın sahibine bir petrol işlemi yapma hakkını vermez.

Petrol işlemi sona ermiş bulunan petrol hakkı sahibi, petrol işlemi için kullandığı araziye üç ay içerisinde ıslah etmekle yükümlüdür. Bu süre yetersiz kalırsa Genel Müdürlüğün onayı ile altı ay uzatılabilir. Petrol hakkı sahibi bu mükellefiyetini yerine getirmekten kaçınırsa, mükellefiyet, petrol hakkı sahibinin nam ve hesabına petrol hakkı sahibinin mevcut teminatından karşılanarak, teminatın yetmemesi halinde ise petrol hakkı sahibine rücu edilerek Genel Müdürlük tarafından yaptırılır.

Petrol hakkı sahibi, üzerinde işlem yaptığı arazinin maliki veya ziyedi bulunan şahsa, araziye verdiği zarar ve bu şahsın mahrum kaldığı ürün bedelini veya işletme kazancını ödemekle mükelleftir.

Bu Kanundaki esaslara uygun olmak şartıyla, sermaye şirketlerine veya yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzel kişilerine araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi verilir. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı petrolle ilgili, araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi haklarını bizzat veya idaresine ve sermayesine hâkim olduğu uzman kuruluşlar aracılığı ile kullanır veya bu Kanun hükümleri dahilinde bu kuruluşlara devredebilir.

Araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi, sahibine bu Kanuna veya başka bir kanuna göre girilmesi veya bulunulması yasak olan bir yere girme veya o yerde bulunma hakkını vermez. Petrol hakkı sahibi, işleminde veya bu işlemi dolayısıyla tehlikeli fiil oluşturamaz, oluşmasına izin veremez.

Araştırma izni, arama veya işletme ruhsatlarının alınmasından önce, petrol işlemleri esnasında doğabilecek zarar ve ziyanı karşılamak üzere, Genel Müdürlükçe tespit edilecek teminatın verilmesi zorunludur. Teminat miktarları Genel Müdürlükçe Üretici Fiyatları Endeksinin (ÜFE) yıllık artışı oranında her yıl ocak ayında yeniden belirlenir. Petrol hakkı sahibi teminatını, yeni belirlenen tutarlara iki ay içinde tamamlar. Buna uymayan petrol hakkı sahibinin araştırma izni, arama ruhsatnamesi veya işletme ruhsatnamesi iptal edilir.

Bir petrol işlemi tehdit eden şartlar oluştuğunda, petrol hakkı sahibi Genel Müdürlüğü ve etkilenebilecek diğer petrol hakkı sahiplerini derhal haberdar eder ve tehdidin mahiyeti ile bunu önlemek üzere alınmakta olan tedbirleri bildirir. Genel

Müdürlük alınmış ve alınacak olan tedbirleri yetersiz gördüğü takdirde, petrol hakkı sahibinden ilave tedbirler almasını isteyebilir.

Petrol hakkı sahibi olacak özel hukuk tüzel kişileri 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbidir. Türkiye'de petrol hakkı sahibi olacak ve yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzel kişileri, Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki mevzuata göre Türkiye'deki faaliyetleri bakımından Türkiye'de yerleşik sayılırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görevler, Gelirler, Bütçe ve Malvarlığı ile Koordinasyon

Görevler

MADDE 5- Bu Kanunda belirtilen görevler, Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 6326 sayılı Petrol Kanunu ile kurulmuş olan ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda yapılan düzenleme ile genel bütçeli bir idare olarak belirlenen Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. Genel Müdürlüğün merkezi Ankara'dadır.

Genel Müdürlüğün görevleri şunlardır:

a) Petrol faaliyetleri ile ilgili konularda ülke stratejisi ve politikalarını belirlemek için gerekli çalışmaları yapmak.

b) Bu Kanunda amaçlandığı şekilde ülkemiz petrol kaynaklarının ortaya çıkarılarak hızlı, sürekli ve etkili bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak, petrol arama ve üretimi ile ilgili bilgileri toplamak, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunmak.

c) Yerli ve yabancı girişimcilerin yatırım yapmalarını özendirerek ortamı sağlamak.

ç) Yerli ve yabancı yatırımcıların petrol arama ve üretim yatırımlarını, bir program dahilinde rekabetçi, şeffaf, güvenli ve istikrarlı bir ortam içerisinde yapmalarını temin etmek.

d) Petrol açısından potansiyel olarak tespit ettiği sahaları ilanla açık artırmaya çıkarıp arama ruhsatı vermek.

e) Ülkemizin üye ve taraf olduğu uluslararası örgüt ve organizasyonların getirdiği yükümlülüklerle ilişkin, Genel Müdürlüğün faaliyet alanına giren konulardaki işlemleri yürütmek.

f) Şirketlerin petrol hakkı sahibi olmak için yapmış oldukları başvuruların incelemek.

g) Araştırma izni, arama ve işletme ruhsatnamesi vermek ve bunlarla ilgili diğer işlemleri yapmak.

ğ) Petrol hakları ile ilgili petrol sicil kayıtlarını tutmak.

h) Petrol arama ve üretim faaliyetlerinin takip ve denetimini yapmak.

1) Petrol hakkı sahibi şirketlerin faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve verilerin Genel Müdürlük arşivlerine intikalini sağlayarak kullanıma açmak.

i) Devlet hakkı ve hissesi ile ilgili işlemleri yapmak.

j) Petrol hakkı sahibi şirketlerin petrol işlemlerinde kullandıkları malzeme ile ilgili ithalat, ihracat ve devir işlemlerini gerçekleştirmek.

k) Petrol hakkı sahipleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak.

l) Bu Kanun kapsamındaki diğer görevleri yapmak.

Gelirler ve giderler

MADDE 6- a) Petrol Araştırma Merkezi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ve benzeri araştırma ve test kurumlarıyla yapılan ortak çalışmalardan elde edilen gelirler,

b) Üretim, arama ve tespit kuyuları verileri ile jeofizik, detay jeolojik ve laboratuvar verileri ve 11 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre açık hale gelen verilerin satış gelirleri,

c) Açık sahaların ruhsatlarının satış gelirleri,

ç) Araştırma izni gelirleri,

d) İrat kaydedilen teminatlar,

genel bütçeye gelir kaydedilir. Petrol arama ve üretim faaliyetlerine ilişkin araştırma, geliştirme ve denetim faaliyetlerinin yürütülebilmesi için, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinde gerekli ödenek öngörülmür.

Petrol faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimleri için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündelikleri iki kat olarak ödenir.

Koordinasyon

MADDE 7- Genel Müdürlüğe yapılan bir başvuru, diğer bir kamu kurumunun yetki alanına giren bir hususu içeriyor ise başvuru hakkında karar alınmadan önce ilgili kurumun onayı alınır. İlgili kurumlar, bu talepleri öncelik ve ivedilikle inceleyerek kırkbeş gün içinde sonuçlandırır. Bu süre içerisinde sonuçlandırılmayan taleplere muvafakat verilmiş sayılır. Ancak uygulamada çıkabilecek sair sorunların çözümü için ilgili bakanlıkların temsilcileri, Bakanlık Müsteşarı başkanlığında toplanarak 1 inci maddede yazılı amacı sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İtiraz, Tahkikat Usûlleri, Tescil ve İlan

İtiraz ve tahkikat usûlleri

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerine göre alınmış veya alınacak olan tüm haklarda başvuru veya hak sahipleri arasında çıkacak ihtilafların Genel Müdürlük

tarafından müzakere ve sulh yolu ile halline çalışılır. Başvuru ve petrol hakkı sahipleri, Genel Müdürlük tarafından alınan ve başvuru, araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesinden doğan haklarına tesir eden kararlara karşı bu Kanun hükümleri çerçevesinde kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren yirmi gün içinde Bakana itiraz edebilirler.

Bakan ve Genel Müdür bu Kanunun kendilerine verdiği görevi yaparken lüzumlu gördükleri her türlü soruşturmayı yapmaya veya yaptırmaya, delilleri tetkike ve soruşturma ile ilgili petrol müesseselerinin bütün işlem, hesap ve kayıtlarını tetkike, petrol işlemi ve tesisatını denetlemeye yetkilidirler. Tahkikatta takip edilecek usûl ve esaslar yönetmelik ile belirlenir.

Bakan, kendisine itiraz yolu ile intikal eden ihtilafları en geç otuz gün içinde karara bağlar ve bu karar en geç onbeş gün içinde ilgililere tebliğ edilir. Bakan kararlarına karşı açılacak davalara Danıştayca bakılır. Danıştay bu davaları öncelikle karara bağlar.

Genel Müdürlüğün petrol hakkı ile ilgili kesinleşen kararlarının onbeş gün içinde Resmî Gazetede ilan edilmesi zorunludur.

Tescil ve ilan

MADDE 9- Genel Müdürlük petrol sicili tutar ve petrol siciline yönetmelik hükümleri çerçevesinde aşağıdaki hususlar kaydedilir:

a) Araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi almak için bu Kanuna uygun olarak yapılan tüm başvurular.

b) Araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi verilmesi ve bunlardaki değişiklikler, bunların ve araştırma izinlerinin her ne şekilde olursa olsun sona erişleri.

c) Arama ruhsatnamesi, işletme ruhsatnamesi ve bunlardan doğan petrol hakları üzerinde tesis edilecek haklar.

ç) Arama ruhsatnamesi, işletme ruhsatnamesi ve bunlardan doğan petrol haklarının veya bunlar üzerindeki hakların devri ve bütün bunlar üzerine konulacak şartlar ve kısıtlar.

d) Yönetmelikte petrol siciline kaydedileceği gösterilen diğer hususlar.

Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerindeki hususların kabul ve tescili talebi, Genel Müdürlük tarafından öncelikle değerlendirilir ve başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde karara bağlanır. Petrol siciline kaydedilmesi gereken hususlar hakkında diğer kanunların sicile ve tescile ait hükümleri uygulanmaz. Petrol hakkı sahibi olmak için yapılacak başvuruların usûlü başvuruya eklenecek belgelerin nitelik ve kapsamı, petrol sicilinin ne şekilde tutulacağı, tadil ve terkin edileceği gibi hususlar yönetmelikle düzenlenir. Yönetmeliğe uygun olmayan başvuru, itiraz, rapor ve belgeler sahibine herhangi bir hak sağlamaz.

Yönetmelik ve tadilleri, bölgelerin tayin ve tadilleri, açık sahaların tespit, tadil ve kapanmaları, araştırma izni kararları hariç başvurular hakkında verilen kararlar, bir arama veya işletme ruhsatnamesinin verildiği, tadil veya devri, sona erdiği, arama ve işletme ruhsatnameleri üzerinde tesis olunan diğer haklar ve kısıtlar, kanun ve yönetmeliğe göre ilanı gereken diğer hususlar Genel Müdürlük tarafından Resmî Gazetede ilan edilir. Resmî Gazetede ilan tebligat mahiyetindedir; ancak bu Kanunun veya yönetmeliğin özel tebligatı gerektiren hükümleri saklıdır.

Resmî Gazetede ilan edilen herhangi bir hususun yayım tarihi; bu ilanda aksine hüküm bulunmadıkça, yürürlük tarihi olarak kabul edilir. Kendilerine hususi tebligat yapılmamış şahıslar için arama veya işletme ruhsatnamelerinin başlangıç, uzatma, tadil, devir ve sona erme tarihleri de bu husustaki kararların yayım tarihleridir.

Arama ve işletme ruhsatnameleri ve bunlardan doğan petrol hakları ve bu petrol haklarının arama veya işletme sahasının herhangi bir parçasına karşılık gelenleri, petrol siciline kaydedilmekle birlikte, gayrimenkuller üzerinde yapılabilecek satış, rehin ve benzeri akitlere, bu Kanunda yazılı şartlar çerçevesinde konu olabilirler.

Bir petrol hakkının kullanılmasını gerektiren ve bu Kanun çerçevesinde tescil edilmiş bulunan bir hakkın sahibi, kendi hakkının oranında petrol hakkına sahip ve yükümlülükleriyle sorumlu olur. Bir arama veya işletme ruhsatnamesi veya bunlardan doğan petrol haklarından herhangi birinin hissedarları, hisseleri oranında bu Kanunun verdiği hak ve sorumluluklara sahip olur.

Haciz ve ihtiyati tedbirler hariç olmak üzere birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerindeki haklar ve şartlar, Genel Müdürlükçe kabul edilip petrol siciline kaydedilmedikçe Genel Müdürlüğe ve üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade etmez.

Beşinci ve altıncı fıkralardaki hükümlerin uygulanacağı petrol hakları ve altıncı fıkrada belirtilen hak sahiplerinin, hissedarları veya temsilcilerinden birinin sorumluluklarını yerine getirmemesinin diğer hak sahipleri ve hissedarlar hakkında oluşturacağı sonuçlara ait hükümler yönetmelik ile belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tebliğat, Kayıtlar, Raporlar ve Faaliyetlerin Denetimi, Bölgeler ve Açık Sahalar

Tebliğat

MADDE 10- Bu Kanuna göre hak talep eden şahıslar, Türkiye'de adres göstermeye mecburdur. Adres göstermeyenlere araştırma izni, arama ve işletme ruhsatnamesi verilmez.

Araştırmacı, arayıcı, işletmeci; araştırma izni, arama ve işletme ruhsatnamesini elde ettiği tarihten itibaren otuz gün içinde Türkiye'de yerleşik bir temsilci ve bunun kanunî ikametgâhını, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (24) numaralı bendinde tanımlanan müşterek temsilciyi ve bunlara ilişkin ikametgâh

ve temsilci değişikliklerini otuz gün içinde Genel Müdürlüğe bildirmeye mecburdur. Bu hususlar petrol siciline kaydedilerek tescil edilir. Petrol siciline tescil edilmiş adreste yerleşik temsilciye ve/veya müşterek temsilciye yapılan tebligat petrol hakkı sahibine yapılmış sayılır. Tebligatlar, 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre yapılır.

Kayıtlar, raporlar ve faaliyetlerin denetimi

MADDE 11- Petrol hakkı sahibi, yönetmeliğın gerektirdiğı kayıtları ve hesapları tutmak, numuneleri yönetmelikte belirtilen şekillerde saklamak, işlemin kapsam ve sonuçlarına ait bilgileri numunelerle birlikte yönetmelikte belirlenen süre, şekil ve nitelikte Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür.

Bu Kanunun uygulanması ile görevli kamu personeli veya bunların temsilcileri petrol işlemini, işlem esnasında elde edilen verileri ve numuneleri, tüm belgeleri ve muhasebe kayıtlarını denetlemeye, kontrol etmeye ve gerekli gördükleri verileri ve numuneleri ve herhangi bir kaydın, hesabın, raporun ve belgenin suretini almaya ve petrol işleminin normal seyrini aksatmaksızın incelemeler ve testler yapmaya yetkilidir. Petrol hakkı sahibi, bu fıkra gereğince yetkilerini kullandıkları sırada görevlilere yardım etmekle yükümlüdür. Bu konu ile ilgili çalışma usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Kamu görevlileri, kanunun verdiği yetkiler nedeniyle, işlemlere ilişkin öğrendikleri malî ve teknik nitelikteki sırları, petrol hakkı sahibinin rızası olmadıkça gizli tutmakla yükümlüdürler. Ancak, arama ruhsatnamesi sahasında açılan sondaj kuyularına ilişkin bilgi ve veriler ile jeofizik, detay jeolojik ve laboratuvar bilgi ve verileri ruhsatname süresinin sonunda, işletme ruhsatnamesi sahasında açılan sondaj kuyularına ilişkin bilgi ve veriler ruhsatnamenin yürürlük tarihinden itibaren beşinci yılın sonunda, araştırma izni kapsamında elde edilen bilgiler ise sekizinci yılın sonunda açık hale gelir. Vergi Usul Kanunundaki özel hükümler saklıdır. Genel mahiyetteki teknik, malî ve jeolojik bilgilerle kuyu yerleri, sondaj kesitleri, muhafaza boruları kayıtları ve genel üretim ve satış rakamları sır sayılmaz.

Bölgeler ve açık sahalalar

MADDE 12- Türkiye arazisi, bu Kanun bakımından kara ve deniz bölgeleri olarak ikiye ayrılır. Kara ve deniz bölgelerini ayıran sınır kıyı çizgisidir. Deniz bölgeleri karasuları içi ve karasuları dışı olmak üzere ikiye ayrılır. Karasuları dışı denizlerde araştırma izni, arama ruhsatnamesi ve işletme ruhsatnamesi verilmesi, devri ve süre uzatımları 16 ncı maddede belirlenmiş haklardan az olmamak üzere Bakanlar Kurulunun iznine tâbidir. Bu alanlar, Bakanlar Kurulu kararıyla tamamen veya kısmen aramaya ve işletmeye kapatılabilir, tadil edilebilir veya kapatılan bir alan tekrar açılabilir. Bu maddeye göre verilen kararlar müktesep hakları ihlâl edemez. Askerî yasak bölgeler ile güvenlik bölgelerinde yapılacak işlemlerle ilgili izin verilmeden önce Genelkurmay Başkanlığının olumlu görüşü alınır.

İKİNCİ KISIM
Arama ve Üretim
BİRİNCİ BÖLÜM

Araştırma İzni, Arama Ruhsatnamesi, İşletme Ruhsatnamesi ile Devlet Hakkı

Araştırma izni

MADDE 13- Genel Müdürlük, araştırma izni için yapılan başvuruyu uygun bulunduğu takdirde, belirli bir süreyi kapsamak üzere, talep edilen izni altmış gün içinde verir. İzin talep edilen sahanın bir kısmında araştırma izni, arama ruhsatnamesi veya işletme ruhsatnamesi verilmiş olması araştırma izni verilmesini engellemez. Ancak araştırmacı, işlem yapmakta olan diğer bir petrol hakkı sahibinin rızası olmadan sürmekte olan sondaj ve benzeri saha etütlerinin yapıldığı yerlere giremez. Araştırma izni sahibi, araştırma alanının hektarı başına bir defaya mahsus olmak ve ödeme şekilleri yönetmelikle belirlenmek üzere 50 Yeni Kuruş ücret ödemekle yükümlüdür. Bu tutarlar her yıl Genel Müdürlükçe yeniden tespit edilir. Araştırma sonucu elde edilen bilgiler Genel Müdürlüğe de verilir ve Genel Müdürlük sekiz yıl süre ile bu bilgileri gizli tutar. Genel Müdürlük ve başvuru sahibi arasında bu Kanun hükümlerine aykırı olmamak üzere mutabık kalınan diğer hususlar, araştırma izninin bir ekini teşkil eder. Bu konuyla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Arama ruhsatnamesi

MADDE 14- Bu Kanun hükümlerine göre bir arama ruhsatnamesi, sahibine arama sahasında; arama yapmak, petrol imkânlarını tespit amacıyla arama sahası dışında araştırmada bulunmak, keşif başvurusunda bulunmak üzere, bulunduğu petrolü alanları geliştirerek bu sahadan petrol üretmek, bir keşif Genel Müdürlükçe tescilinden sonra işletme ruhsatnamesi almak haklarını verir.

Bir arayıcı tespit ettiği bir petrol bulgusundan ve keşiften Genel Müdürlüğü haberdar etmeye mecburdur. İhbarın zamanı ve şekli yönetmelikte gösterilir. Bir arama sahasında yapılan bir keşiften sonra dördüncü fıkrada belirtilen yönetmelikte yer alan şartlar veya 26 ncı maddede belirtilen şartlar gerçekleşmedikçe, arayıcı sahayı geliştirmek ve üretime başlamakla yükümlüdür. Bu takdirde arayıcı, üretilen petrol bakımından, bir işletmecinin tüm yükümlülüğüne tâbidir. Arayıcı kendi arama sahaları dahilinde yöre halkının yaşamını zora sokmayacak, doğaya ve çevreye zarar vermeyecek ve bunları tehlikeye atmayacak şekilde petrol işlemi için gerekli tesis ve ekipmanı kurabilir.

Arama ruhsatnamesi alınması için, yönetmelik hükümlerine uygun olarak Genel Müdürlüğe başvurulur. Ruhsatname süresince yıllar bazında gerçekleştirilecek minimum iş programı ve malî yatırım programı 16 ncı maddenin birinci fıkrasında sözü edilen doksan günlük süre içinde Genel Müdürlüğe verilir.

Başvuru sahibi, ruhsat başvurusunda vermiş olduğu iş programı için gerekli malî yatırımın % 2'si kadar teminat verir. İş ve malî yatırım programının yıllık bazda gerçekleştirilmesi halinde buna karşılık gelen teminat tutarı petrol hakkı sahibine iade edilir. Bu konu ile ilgili usûl ve esaslar yönetmelik ile düzenlenir. Ancak, taahhüt edilen programın bir sonraki yıl yerine getirilmesine izin vermek üzere, kabul edilebilecek meteorolojik ve teknik kısıtlamalar yönetmelikte belirtilir.

Arşiv bilgileri

MADDE 15- Genel Müdürlüğün arşivinde oluşmuş ve oluşacak ve 11 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre açık hale gelen bilgi ve verilerin pazarlanması ve satışı işlemi ile bu bilgilere ve verilere bağlı olarak potansiyel tespit edilen ruhsatsız alanların açık artırma yoluyla ruhsatlandırılması işlemi Genel Müdürlükçe gerçekleştirilir. Arşiv bilgilerinin ücret karşılığı ilgililerin kullanımına sunulması ve açık artırma yoluyla ruhsatlandırılması işlemlerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Başvuru ve ruhsatlandırma usûlü

MADDE 16- Petrol aramalarına açık bir sahaya yapılan ilk arama ruhsatnamesi başvurusunun kapsadığı alan ilan edilir. Bu ve sonraki başvuruların içeriği ilan tarihini takip eden doksan gün gizli tutulur. Bu süre içinde yapılan ve aynı arazi parçasını tamamen kapsayan başvurular, 3 üncü madde çerçevesinde birlikte değerlendirilir. Bu süre içinde yapılan ve aynı arazi parçasını kısmen kapsayan arama ruhsatnamesi başvuruları ile doksan günden sonra yapılan ve aynı arazi parçasını kısmen veya tamamen kapsayan arama ruhsatnamesi başvuruları değerlendirmeye alınmaz. Ancak, bu alanla kısmen çakışan müracaatların bu alan dışında kalan kısımları için yapılacak başvurular yukarıdaki gibi değerlendirilir. Reddedilen arama ruhsatnamesi başvuru sahasına veya terk edilen veya feshedilen bir arama sahasına, ret veya terk veya fesih keyfiyetinin kesinleşip Resmî Gazetede ilanını takiben yapılacak başvurular hakkında da bu hükümler uygulanır.

Doksan gün sonunda Genel Müdürlükçe değerlendirmeye alınan başvurular en geç altmış gün içinde sonuca bağlanır.

Bir arama sahası karalarda 100 000, denizlerde 1 000 000 hektardan fazla olamaz. Arama sahaları kara, karasuları, münhasır ekonomik bölge sınırları ve kıyı çizgileri dışında kuzey-güney ve doğu-batı istikametindeki doğru hatlarla çevrilir. Bu sahaların en ve boy oranı, diğer sahalarla komşuluğu ve birleşimi bakımından yönetmelik hükümlerine uygun olmalıdır.

Bir arama ruhsatnamesinin süresi, karalarda beş, denizlerde sekiz yıldır. Bir arama sahasında karada beş yıl ve denizde sekiz yıl sonunda, 14 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre verilmiş olan minimum iş programının gerçekleştirilmeyen kısmına tekabül eden yatırım tutarının % 2'si irat kaydedilir. Petrol hakkı sahibi tarafından Genel Müdürlüğe yeni yatırım tutarı ve bunun % 2'si tutarında teminat ile birlikte en az bir sondaj programı verilmesi halinde, bir arama ruhsatnamesinin süresi

ihtiyaca göre karalarda iki, denizlerde üç yılı aşmamak üzere uzatılır. Uzatma süresi sonunda verdiği sondaj programını yerine getirmeyen petrol hakkı sahibinin ruhsatı iptal edilerek verilen teminat irat kaydedilir. Ancak, sondaj programına başlamış veya yerine getirmiş bir petrol hakkı sahibinin arama süresini tekrar uzatma talebi, Genel Müdürlüğe ikinci bir sondaj programı ve buna karşılık gelen mali yatırım programının % 2'sini teminat olarak vermesi halinde karalarda iki yıl, denizlerde üç yıl olarak yerine getirilir. Uzatma süresi sonunda verdiği sondaj programını yerine getirmeyen petrol hakkı sahibinin ruhsatı düşürülerek, verilen teminat irat kaydedilir. Bu madde hükümlerine göre yapılan uzatmalar dahil, bir arama ruhsatnamesinin süresi ilk yürürlük tarihinden itibaren karalarda dokuz yıl, karasuları içi denizlerde ondört yıldan fazla olamaz.

Bir arama sahasında petrol bulgusuna rastlanır ise ve arama ruhsatnamesinin kalan süresi petrol bulgusunun geliştirilmesi ve keşif tescili için gerekli çalışmalara yetmediği durumlarda, uygun bir programla uzatma talebinde bulunulur. Bulgu tarihinden itibaren hesaplanmak üzere; karalarda üç, denizlerde on yılı aşmamak üzere arayıcının petrollü araziye tespit etmesine imkân verecek yeterli bir zamana kadar ruhsatname süresi Genel Müdürlükçe uzatılabilir. Bu fıkraya göre yapılacak uzatmadan sonra dördüncü fıkraya göre tarif edilen uzatmalar verilmez. Bir arama sahasında açılmakta olan bir arama kuyusunun bitirilmesi için gerekli olan süre, arama ruhsatı süresini aşacak durumda ise petrol hakkı sahibinin talebi üzerine Genel Müdürlük tarafından uygun bir ek süre verilir.

İşletme ruhsatnamesi

MADDE 17- İşletme ruhsatnamesi, işletmeciyeye ruhsatname süresince arama ve üretim yapmak ve ürettiği petrolü satmak haklarını verir. Her bir işletme ruhsatnamesi, belirli bir petrollü arazi için verilir.

Kara ve karasuları içinde işletme sahaları kuzey-güney ve doğu-batı yönlerinde doğru hatlarla çevrilir. Bu sahaların en ve boy oranı, diğer sahalarla komşuluğu ve birleşimi bakımından yönetmelik hükümlerine uygun olmalıdır.

Keşif yapmış bulunan arayıcıya, arama ruhsatnamesinin verildiği tarihte geçerli olan şartlarla işletme ruhsatnamesi verilir. Başvuru dosyasında bu konu ile ilgili bulunacak bilgi ve belgelerin ayrıntıları yönetmelikte belirtilir. İşletme ruhsatnamesinden arta kalan arama ruhsatnamesi alanı arama ruhsatnamesi süresinin sonuna kadar devam eder.

Üzerinde arama veya işletme hakkı bulunmayan bir saha, işletme ruhsatnamesi verilmek üzere, Bakanlar Kurulu kararı ile müzayedeye çıkarılabilir. İşletme ruhsatnamesi evvelce müzayedeye çıkarılmış bulunan bir işletme sahasının tamamı veya bir kısmı yine Bakanlar Kurulu kararı ile müzayededen kaldırılabilir. Müzayede kararı kaldırılmadıkça, müzayedeye çıkarılan bir saha için arama ve işletme ruhsatnamesi verilemez. Müzayede, Genel Müdürlük tarafından yönetmeliğe göre yapılır. Bir sahanın müzayedeye çıkarılması, en fazla teklifte bulunana verilmesi

veya herhangi bir teklifin kabul edilmesini gerektirmez. Müzayedenin usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Bir işletme ruhsatı, yönetmeliğe göre alınacak iş ve malî yatırım programı dikkate alınarak yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, başvuru sahibinin talebine göre otuz yıl için verilir. Ancak, üretimin iki yıldan fazla durması halinde ruhsat iptal edilir. İşletme ruhsatı, süresi sonunda üretim programının uygun görülmesi halinde, her seferinde onar yılı geçmemek üzere uzatılır.

Bu Kanuna göre işletme ruhsatnamesi sahibine talebi halinde işletme ruhsatnamesine eklenmek şartı ile ürettiği petrolü, boru hattı ve diğer nakil vasıtalarıyla taşınması için taşıma izni verilir.

Devlet hakkı

MADDE 18- İşletmeci; hakkının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde, işletme sahasının sınırlarını yönetmelikte belirtildiği şekilde, sınır noktalarıyla işaretlemekle, işletme sahasının sınırlarının değiştirilmesi halinde, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra dört ay içinde işletme sahasının yeni sınırlarını işaretlemekle ve işletme sahasının sınır noktalarını korumakla yükümlüdür.

İşletmeciler, her işletme ruhsatı için hektar başına yılda 1 YTL Devlet hakkı ödemekle yükümlüdür. Denizlerde bu miktar dörtte bir oranında tahsil edilir. Bu miktarlar Genel Müdürlükçe Üretici Fiyatları Endeksinin (ÜFE) yıllık artışı oranında her yıl ocak ayında yeniden belirlenir.

İşletme sahaları kısmen veya tamamen aynı petrolü arazi içinde bulunan işletmecilerin, işlemlerini birleştirme talepleri ivedilikle karara bağlanır. Bu suretle birleşen işletmeciler birleşme haricinde kalan sahaları için ödemekle yükümlü oldukları Devlet hakkına ilaveten, birleştirilmiş petrolü arazi üzerinden aralarında tayin ve tespit edecekleri oranlarda Devlet hakkı ödemekle yükümlüdürler.

İKİNCİ BÖLÜM

Devlet Hissesi, Yüzey ve Su Hakları

Devlet hissesi

MADDE 19- Bir arayıcı veya işletmeci, tek rezervuar olarak tanımlanmış üretim sahasından ürettiği petrolden, aşağıda belirlenen dilimler arasında aylık net üretimin gün sayısına bölünmesiyle bulunan günlük üretim miktarlarına göre tespit edilen oranlarda Devlet hissesi ödemekle yükümlüdür. Devlet hissesi aşağıda belirtilen oranlardadır:

Karalarda:

Üretim sahası bazında

Ham petrol üretimi

(Varil/Gün)

Üretim sahası bazında

Doğal gaz üretimi

(M³/Gün)

5574

17.1.2007

500'e kadar	% 2	85 000'e kadar	% 3
501- 2 000 için	% 4	85 001-340 000 için	% 6
2 001-5 000 için	% 6	340 001-750 000 için	% 8
5 001-10 000 için	% 8	750 001-1 500 000 için	% 10
10 000'den fazla için	% 12	1 500 000' den fazla için	% 12

Denizlerde:

Üretim sahası bazında
Ham petrol üretimi
(Varil/Gün)

Üretim sahası bazında
Doğal gaz üretimi
(M³/Gün)

20 000'e kadar	% 2	3 300 000' e kadar	% 3
20 001-50 000 için	% 6	3 300 001-8 200 000 için	% 6
50 001-100 000 için	% 8	8 200 001-16 400 000 için	% 8
100 001-150 000 için	% 10	16 400 001-24 600 000 için	% 10
150 000'den fazla için	% 12	24 600 000'den fazla için	% 12

Su derinliği; 0 metre ile 500 metre arasındaki sahalardan yapılan üretimden % 5, 501-1000 metre arasındaki sahalardan yapılan üretimden % 10, 1001 metre ile 1500 metre arasındaki sahalardan yapılan üretimden % 20, 1500 metreden fazla olan sahalardan yapılan üretimden % 30 oranında daha az Devlet hissesi alınır.

Gravitesi 16 API'dan az olan ham petrolden % 50 oranında daha az Devlet hissesi alınır.

Genel Müdürlük tarafından kabul edilecek üretimi artırma yöntemleri ile elde edilecek ilave üretimden % 25 oranında daha az Devlet hissesi alınır.

Arama veya işletme sahası ile ilgili olarak yapılan petrol işlemlerinde kullanılan petrolden Devlet hissesi alınmaz.

Yeraltı deposu olarak kullanılacak petrol rezervuarları, fiilen veya hesaben boşaltılmadan ve Genel Müdürlüğün görüşü alınmadan yeraltı deposu olarak kullanılamaz. Depolama için gerekli olduğu belirlenen sahada üretilmeyecek petrol bulunması halinde, bu petrolden Devlet hissesi alınmaz.

Petrol üreticisinin ödeyeceği Devlet hissesi, kuyubaşı fiyatı üzerinden hesaplanır. Devlet hakkı ve hissesi, ilgililerin beyanları üzerine tahakkuk ettirilir ve Genel Müdürlüğün bulunduğu yer vergi dairesine nakden ödenir. Devlet hakkı ve hissesinin beyan edilmemesi veya eksik beyan edilmesi halinde, maddî delillere veya kanunî ölçülere dayanılarak tespit olunan farklar üzerinden ikmalen Devlet hakkı ve hissesi tarhiyatı yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir. İkmal tarhiyatına karşı ilgililerin Bakan nezdinde yapacakları itiraz ihtilaflı kısmın tahsilini durdurur. Bakan kararının taraflara tebliğinden sonra bu karar gereğince tahsil edilecek miktar Genel Müdürlükçe ilgiliye tebliğ olunur. İkmalen tarh edilen Devlet hakkı ve hissesi yüzde yüz fazlasıyla alınır. Devlet hakkı ve hissesi tahakkukun ilgili bulunduğu takvim yılını takip eden yıldan itibaren 5 yıl içinde tarh ve tebliğ olunmadığı takdirde zamanaşımına uğrar. Devlet hakkı ve hissesinin beyan, tarh, tahakkuk, ödeme usulü, şekil ve zamanı ile ikmalen tarhiyata ait diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

Kararlarda elde edilen Devlet hissesinin % 50'si işletme ruhsatının bulunduğu ilin il özel idaresinin açtıracakları hesaba aktarılır.

Yüzey ve su hakları

MADDE 20- Araştırma izni, arama veya işletme ruhsatnamesi, kapsadığı arazinin malik veya zilyedine veya bu arazide petrol dışındaki madenlere ait haklarla bunlar üzerinde tesis edilmiş veya edilecek diğer hakları ihlâl etmez.

Bir petrol hakkı sahibi; arama veya işletme sahasında veya civarında petrol işlemleri için gerekli arazinin kullanma hakkını, arazi özel mülkiyet konusu ise anlaşma veya kamulaştırma yoluyla, arazi Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında ise Maliye Bakanlığından bedeli karşılığında kiralamak, irtifak veya kullanma hakkı almak ve ruhsatnamesine kaydedilmek suretiyle elde edebilir. Anlaşmaya dayanan kullanma hakkı üç yıldan fazla sürdüğü takdirde özel mülkiyet konusu arazinin kamulaştırılması, arazi sahibi veya petrol hakkı sahibi tarafından istenebilir.

Kamu yararı niteliğindeki kamulaştırma kararı, talep üzerine Genel Müdürlükçe verilir. İşlemler 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılır. Aynı Kanununun 27 nci maddesi hükümlerine göre acele kamulaştırma yapılabilir. Kamulaştırılan arazinin mülkiyeti Hazineye, kullanma hakkı kamulaştırma bedelini ödeyen petrol hakkı sahibine ait olur. Bu durumda, Maliye Bakanlığı tarafından petrol hakkı sahibi lehine bedelsiz olarak ve ruhsat süresi kadar irtifak hakkı tesis edilir. Bu madde hükümleri çerçevesinde elde edilen kullanma hakları arama ve işletme ruhsatnamesinin parçası olarak ruhsat süresince devam eder.

Petrol hakkı sahibi, petrol işlemleri için kullanma hakkına sahip olduğu arazi veya bunun üzerindeki tesisler ve civarındaki gayrimenkul veya tesislere yaptığı

zararı tam olarak tazmin etmekle yükümlüdür. Bundan doğan tazminat alacakları haksız fiiller hakkındaki zamanaşımına tâbidir.

Arayıcı veya işletmeci, arama veya işletme sahası içindeki ve civarındaki arazide, üzerindeki kullanma hakkını almak ve diğer kanunların hükümlerine uyma şartları ile sondaj dahil çeşitli yöntemlerle su aramak ve bulunan suları kullanmak, mevcut suların kendi işlemleri için gerekli miktarını başkalarının bu su üzerindeki haklarına tecavüz etmeden kullanmak hakkına sahiptir.

6831 sayılı Orman Kanununa göre orman sayılan yerlerdeki ve millî parklardaki ruhsat ve izin alanlarında, ilgili mevzuatına göre izin almak ve bedelleri ödemek suretiyle petrol arama ve işletme faaliyetleri yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Terk, Sahaya İlave ve Tesislerin Kaldırılması

Terk, sahaya ilave ve tesislerin kaldırılması

MADDE 21- Petrol hakkı sahibi, araştırma izni ve arama ruhsatnamesini en az bir ay önceden, işletme ruhsatnamesini ise en az üç ay önceden Genel Müdürlüğe başvurarak ve varsa saha ile ilgili kamu kuruluşunu haberdar ederek kısmen veya tamamen terk edebilir. Arama veya işletme ruhsatnamesinden doğan haklar, terk edilen kısım için başvuru tarihinde sona erer. Fakat sahanın tamamı için verdiği iş ve malî yatırım programı terk edilmeyen kısımda aynen uygulanır. Tamamen terk edilen bir arama ruhsatnamesi için, verilmiş olan iş ve malî yatırım programı dikkate alınır ve yerine getirilmeyen faaliyete karşılık gelen % 2 oranındaki meblağ irat kaydedilir. Petrol hakkı sahibinin bu tarihe kadar olan diğer yükümlülükleri yerine getirilmiş ise sorumlulukları sona erer.

Genel Müdürlük, başvuru halinde bu Kanunun yüzölçümü bakımından koyduğu kısıtlamalar çerçevesinde, arama sahalarına ilaveler yapabilir. Bu durumda, mevcut programa ilave olarak yeni bir minimum iş programı istenir.

Kullanma hakkının sona ermesinden itibaren üç ay içinde petrol hakkı sahibi tarafından araziden kaldırılmayan herhangi bir malın mülkiyeti, arazi sahibine intikal eder. Arazi sahibinin arazi üzerindeki herhangi bir malın devrini kabul etmemesi halinde 4 üncü maddenin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Vergilendirme, İthalat ve İhracat ile Transferler

Vergilendirme

MADDE 22- Petrol hakkı sahiplerinin, safi kazançları üzerinden ödemekle mükellef buldukları vergiler ve hissedarları adına yapmaları gereken gelir vergileri kesintisi toplamı % 40 oranını geçemez. Dar mükellefiyet esasında vergilendirilenlere bu Kanun hükümleri uyarınca petrol arama faaliyetleri dolayısıyla sağlanacak kazançlardan, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi

Kanununun 30 uncu maddesine göre % 5 oranında tevkifat yapılır. Bu Kanunda yazılı petrol işlemleri ile birlikte genel hükümlere bağlı diğer faaliyetlerde bulunan petrol hakkı sahiplerinin petrol işlemlerine ait faaliyetleri, diğer faaliyetlerinden ayrı olarak vergilendirilir.

Esas faaliyetleri bu Kanuna göre petrol işlemi olan iki veya daha fazla petrol hakkı sahibi, aralarında bir ortaklık oluşturmuş olsa bile ayrı ayrı vergiye tâbi olurlar.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan parantez içi hüküm, petrol işleminden elde edilen gelir ve kazazalara uygulanmaz.

Devlet hissesi hariç olmak üzere, petrol hakkı sahibinin, petrol işlemi için yapmış olduğu yatırımlara tekabül eden sermayesine karşılık gelen üretimden elde edeceği gelirler, cari kur üzerinden sermayenin geri alınmasına kadar, yerli şirketler için ise yapılan yatırım miktarı itfa edilene kadar Vergi Usul Kanununa göre itfa payı addolunur. Petrol hakkı sahiplerinin 6326 sayılı Kanuna göre geçmiş yıllarda yabancı para cinsinden ithal etmiş olduğu fakat halen transferi gerçekleşmemiş sermayeden kalan miktarlara da bu kural uygulanır.

Tükenme payı; petrol hakkı sahibinin sermaye hesabına alarak aktifleştirdiği arama giderleri, sondaj fer'i giderleri ve üretim bakımından ekonomik olmayan kuyuların açılma giderleri toplamından ibaret olup, Vergi Usul Kanununun 316 ncı maddesi hükmüne kıyasla her saha için ayrı ayrı olmak üzere, Maliye Bakanlığı ile Genel Müdürlükçe müştereken belirlenecek oranlar üzerinden itfa edilir. Ancak, sahanın petrol üretiminden başka bir maksada tahsis edilmiş bulunan kısmının maliyet ve kıymeti ile petrol işleminin sona erdiği tarihte bu sahanın petrol hakkı sahibi bakımından haiz olduğu bakiye değer tükenme payından indirilir.

Petrol hakkı sahibi tarafından aktifleştirilen arama giderleri, sondaj fer'i giderleri ve üretim bakımından ekonomik olmayan kuyuların açılma giderleri dışındaki ekonomik değerın maliyeti ile bu ekonomik değerın elde edilmesi ve üzerindeki tesisatın kurulmasına ait masraflar amortisman yolu ile itfa olunur, bunlara uygulanacak amortisman oranları rezerv durumu dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca ayrıca tespit edilir.

İthalat ve ihracat

MADDE 23- Bir petrol hakkı sahibinin bizzat veya bir temsilci veya Genel Müdürlükçe kabul edilmiş bir müteahhidi vasıtasıyla kendi adına, Türkiye'deki petrol işlemi için idarî faaliyetleri ile bina tesislerinin ve teçhizatlarının inşası, kurulması ve işletmesine ait malzemeler hariç petrol işlemlerinde kullanılacak ve Genel Müdürlükçe onaylanan malzemeyi, ekipmanı, akaryakıtı ve kara, deniz, hava nakil vasıtalarını ithal etmesi ya da yurt içinden teslim alması, katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç olmak üzere her türlü vergi, resim, harçtan muaftır. Ancak, Bakanlar Kurulu, ithal edilen malzemelerle kıyası kabil nitelikte ve miktarda Türkiye'de üretimi bulunan maddelerin isimlerini içeren bir liste oluşturarak, bu

listede gümrükten muaf olarak ithal edilmekte olan maddelerden hangilerinin gümrük vergisine ve diğer ithal vergisi ve resimlerine tâbi tutulacağını tayin ve tespit edebilir. Listeler Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer. Ancak, listenin yayımlandığı tarihten önce Genel Müdürlüğe verilmiş dilekçeler ile ithali istenilen maddeler, listenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde ithal edildikleri takdirde, muafiyetten faydalanırlar.

Petrol hakkı sahiplerinin petrol işlemlerinde kullanmak üzere Genel Müdürlükçe ithalatı uygun bulunan malzemeleri ile ilgili olarak Türk Standartları Enstitüsünün (TSE) uygunluk değerlendirmesi aranmaz.

Yukarıdaki fıkra gereğince tanınan gümrük ve diğer ithal vergi ve resimleri ve dahilde alınan her türlü vergi, harç ve resim muafiyeti, bu malzemenin bir petrol hakkı sahibinden petrol işleminde kullanılmak üzere başka bir petrol hakkı sahibine Genel Müdürlüğün izni ile devri halinde de devam eder. Söz konusu malzemeler petrol işlemi sayılmayan bir faaliyet yolu ile Türkiye dahilinde kullanılmak veya satılmak üzere devredildiği takdirde, devir tarihinde yürürlükte bulunan ithalde ve dahilde alınan vergi, resim ve harçların tümüne tâbi tutulur. Ekonomik ömrü bir yıldan az olan sarf malzemeleri hariç olmak üzere, diğer malzemelerin devri, devir ve ihraç sırasındaki kıymet tespit kararındaki kıymeti üzerinden yapılır.

Gümrük ve diğer ithal vergi ve resimlerinden muaf olarak ithal edilmiş olan malzeme, Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren on yılını doldurduğunda, ithal eden veya devralan petrol hakkı sahibi söz konusu malzeme üzerinde gümrük ve diğer ithal vergi ve resimlerinden muaf olarak her türlü tasarruf hakkına sahiptir.

Transferler

MADDE 24- Bir petrol hakkı sahibi, Hazine Müsteşarlığına ve Genel Müdürlüğe başvurarak, ödenmesi gereken fakat henüz ödenmemiş bulunan her türlü vergi, resim, harç, Devlet hakları ve Devlet hisselerinin ödenmesi için gereken meblağı hariç tutarak, nakdî fonlarla buna ilişkin haklarını ve sermaye mevcutları esasına dahil diğer iktisadî kıymetleri nakden veya aynen, vergiden muaf olarak harice transfer edebilir.

Petrol hakkı sahipleri, sermayelerine mahsuben her zaman transfer talebinde bulunabilir. Sermayesinin transferi tamamlandıktan sonra, transfer edilebilecek net kıymetlerini ise cari yıl içerisinde üçer aylık dönemler sonunda transfer edebilir. Mahsup işlemleri için kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesini takiben transfer beyannamesini verir.

Petrol hakkı sahibi ihraç ettiği petrolden sağladığı döviz yurt dışında muhafaza edebilir. Bu döviz tutarı, Türkiye'ye ithal edilmiş sermaye ile bunu aşan net kıymetlerin transferinden mahsup edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yabancı Personel Çalıştırılması ve Mücbir Sebepler

Yabancı personel çalıştırılması

MADDE 25- Bir petrol hakkı sahibi, petrol işlemi için gereken yabancı personeli, Genel Müdürlüğün uygun görüşü ve İçişleri Bakanlığının izni ile, 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın çalıştırabilir.

İşletmeciler, istihdam ettikleri yabancı şahıslar sayısının % 25'inden aşığı sayıda olmamak üzere Türk vatandaşlarının (Devlet memurları hariç) petrol işlemlerinin her safhasında ihtisas kazanmalarını sağlamak için yabancı memleketlerde veya Genel Müdürlükçe uygun görüldüğü oranda Türkiye'deki ilmî ve meslekî kurum ve işletmelerde eğitim ve staj görmelerini, masraflarını üzerlerine almak suretiyle temin ederler. Bu suretle eğitim ve staj görenler masraflarını üzerlerine alan petrol hakkı sahiplerine karşı mecburî hizmet veya iş mükellefiyeti ile bağlı değildirler.

Mücbir sebepler

MADDE 26- Doğal afetler, harp, isyan, grev, lokavt ve toplumsal olaylar petrol işlemine etkileri oranında petrol hakkı sahibinin hak ve sorumluluklarını eşit sürede erteler.

ALTINCI BÖLÜM

İdarî Para Cezaları, İdarî Tedbirler ve Transit Boru Hatları

İdarî para cezaları

MADDE 27- Bu Kanuna göre yasaklanan fiiller, daha ağır cezayı gerektirmediği takdirde, bu madde hükümlerine göre idarî para cezası ile cezalandırılır. Bu cezalar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Ay içinde tahsil edilen idarî para cezaları müteakip ayın yirminci işgünü sonuna kadar irat kaydedilmek üzere Hazineye devrolunur. Bu Kanuna göre idarî para cezalarının veya idarî yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen ceza ve alınacak tedbirler diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez.

İdarî para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

İdarî para cezaları ilgililerine tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde ödenir. İdarî para cezaları hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır. Kesinleşen ve süresinde ödenmeyen idarî para cezaları ilgili vergi dairesi aracılığı ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu Kanuna göre; araştırma izni ve ruhsatname almadan araştırma yapanlar 100 000 YTL idarî para cezası ile, arama ruhsatnamesi veya işletme ruhsatnamesi

almaksızın araştırma dışında petrol işlemlerini yapanlar 250 000 YTL idarî para cezası ile cezalandırılırlar. Türk ilim ve araştırma kuruluşları ile Millî Savunma Bakanlığı tarafından bilimsel araştırma yapmak üzere Genel Müdürlüğe bildirilerek görevlendirilen şahıslara bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Genel Müdürlük, bir petrol işleminde veya bu işlem ile ilgili olarak tehlikeli fiil yapıldığını belirler ise, petrol hakkı sahibi 350 000 YTL idarî para cezası ile cezalandırılır ve petrol işlemi durdurulur. Tehlikeli fiilin önlenmesi için Genel Müdürlüğün vermiş olduğu süre içinde, tehlikeli fiil önlenmezse, tehlikeli fiil ortadan kaldırılıncaya kadar, her geçen gün için 50 000 YTL idarî para cezası uygulanır ve Genel Müdürlük, masrafı petrol hakkı sahibine ait olmak üzere, tehlikeli fiili önleyici tedbirleri alır, hasarı tamir ve tazmin ettirir. Bu amaçla öncelikle 4 üncü maddenin yedinci fıkrasında yer alan teminat kullanılır. Teminatın kullanılan kısmı otuz gün içinde petrol hakkı sahibine tamamlattırılır. Teminat yetmediği takdirde kalan miktar, petrol hakkı sahibinden onbeş gün içinde tahsil edilir. Tehlikeli fiil nedeniyle önemli ve tamiri mümkün olmayan bir hasar veya zarar meydana geldiği Genel Müdürlük tarafından belirlenirse, petrol hakkı sahibine 500 000 YTL idarî para cezası uygulanır.

Bu Kanunun verdiği bir hakkın kullanılmasını veya Genel Müdürlüğün bir görevlisinin görevini yapmasını engelleyenlere 50 000 YTL idarî para cezası uygulanır.

Kanun, yönetmelik ve diğer mevzuat gereği istenilen her türlü bilgi ve belgelerin bir takvim yılı içinde iki defa zamanında eksiksiz gönderilmemesi durumunda, petrol hakkı sahibi 10 000 YTL idarî para cezası ile cezalandırılır. Bir takvim yılında ikiden fazla tekrarı halinde her tekrar için 10 000 YTL ayrıca idarî para cezası uygulanır. Bu Kanuna göre yapılan başvurularda gerçek dışı beyanda bulunanlar 50 000 YTL idarî para cezası ile cezalandırılırlar.

İdarî tedbirler

MADDE 28- Petrol hakkı sahibi bu Kanuna, yönetmeliğe, araştırma izni, arama ruhsatnamesi veya işletme ruhsatnamesinde yazılı şartlardan herhangi birine uymadığı takdirde, kendisine doksan gün süre içinde şartlara uyması ihtar edilir ve uymaması durumunda ilgili petrol hakkının feshedileceği bildirilir. Doksan günlük sürenin bitiminde petrol hakkı sahibinin şartlara uyabilmesi için ek süreye ihtiyaç var ise altmış günü geçmemek üzere ek süre verilir veya petrol hakkı feshedilir.

Arama veya işletme ruhsatnamesi sahibi 4 üncü maddenin dört, altı, yedi ve sekizinci, 16 ncı maddenin dördüncü, 17 nci maddenin beşinci ve 18 inci maddenin ikinci fıkralarında belirtilen hükümlerden herhangi birine uymadığı takdirde, hakkında doksan günlük süre verilmek suretiyle veya doğrudan doğruya fesih yaptırımını uygulanır.

Fesih kararı, Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan tarafından verilir. Feshine karar verildiği takdirde, araştırma izninden, arama veya işletme ruhsatnamesinden

doğan haklar, fesih tarihinden itibaren sona erer. Mevzuata uyma için verilen süreler içinde, şartlara uyum için gerekli çalışmalar, petrolün satışı ve tehlikeli fiilin önlenmesi dışında hiçbir işlem yapılamaz.

Transit boru hatları

MADDE 29- Ham petrolün veya doğal gazın bir başka ülkeye tevcihen bir milletlerarası andlaşmaya dayanmaksızın Türkiye üzerinden transit geçişini veya Türkiye'ye gelişini sağlayacak bir boru hattı kurulmasına bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen sürelerle Bakanlar Kurulunca izin verilir. Bu kapsamda verilen izinlere ilişkin hak ve mükellefiyetler ile kamulaştırma işlemleri; bu Kanunun ilgili hükümlerine tâbidir. Gerektiğinde bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar hakkında karar almaya Bakanlık yetkilidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Yapılan Değişiklikler

MADDE 30- 19/4/1926 tarihli ve 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcraı San'at ve Ticaret Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine "bilumum deniz esnaflığı icrası" ibaresinden sonra gelmek üzere "(petrol arama ve üretim faaliyetleri hariç)" ibaresi ile 4 üncü maddesinin "ecnebi tahlisiye gemilerinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve petrol arama ve üretim faaliyetlerinde kullanılan deniz vasıtalarının" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 31- 7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "teftiş kurulu başkanı ve müfettişlerden;" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 32- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı Tablonun "IV-Ticarî ve Medenî İşlerle İlgili Kâğıtlar" başlıklı bölümüne aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"36. Türk Petrol Kanunu kapsamında petrol hakkı sahiplerinin petrol arama ve üretim faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen sözleşmeler."

MADDE 33- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki (8) numaralı bent eklenmiştir.

"8. (II) sayılı listedeki 8701.20, 87.04, 87.05 ve 87.09 G.T.İ.P. numaralarında yer alan malların, münhasıran petrol arama faaliyetinde kullanılmak üzere ilk iktisabı,"

MADDE 34- 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Biyodizel

EK MADDE 2- Biyodizel üreticileri, EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenen kalite standartlarına göre üretim yapmak üzere, yönetmelikle belirlenen usûl ve esaslar dahilinde bedelsiz olarak üretim lisansı alırlar ve üretimlerini lisans kapsamında yaparlar. Kalite denetimleri EPDK tarafından yapılır veya yaptırılır.

Petrol piyasasında faaliyet gösteren rafinerici ve dağıtıcılar, tamamen yerli tarım ürünlerini kullanarak üretim yapan biyodizel üreticilerinden temin edecekleri biyodizeli akaryakıt ile en az yüzde iki oranında harmanlayabilirler. Harmanlama oranları ile ilgili denetimler EPDK tarafından yapılır.

Biyodizel üreticileri her yıl, bir sonraki yıl için piyasaya sunabilecekleri üretim miktarını ve her üç aylık dönem gerçekleştirmelerini yılı içinde EPDK'ya bildirir.

Biyodizel üreticileri sadece yerli tarım ürünlerinden üretilen saf biyodizel dağıtım ve satışı yapmak için bu Kanunun 7 nci ve 8 inci maddelerindeki esaslara göre ve yıllık en az otuz bin ton saf biyodizel satış projeksiyonu vermek koşuluyla dağıtım lisansı ve bayi lisansı alabilir. Dağıtım ve bayi lisanslarının teknik ve ekonomik şartları EPDK tarafından belirlenir.

Bu maddenin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarına aykırı faaliyet gösterenlere bu Kanunun 19 uncu maddesinin (a) bendi hükümleri, üçüncü fıkrasına aykırı faaliyet gösterenlere ise aynı maddenin (b) bendi hükümleri ile bu Kanunun genel hükümleri uygulanır.”

MADDE 35- 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 2 nci maddesinin (5), (7) ve (44) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“5) Akaryakıt: Benzin türleri, nafta (hammadde, solvent nafta hariç), gazyağı, jet yakıtı, motorin türleri, biyodizel, fuel-oil türleri ile Kurum tarafından belirlenen diğer ürünleri,

7) Akaryakıtla harmanlanan ürünler: Metil tersiyer bütül eter (MTBE), denatüre biyoetanol, biyodizel ve benzeri akaryakıt ile eşdeğer vergiye tâbi olan ve olacak ürünleri,

44) Ürün: Fiziksel veya kimyasal işlem, rafinaj veya diğer yöntemlerle elde edilen ürün veya ara ürün herhangi bir hidrokarbonu,”

“45) Biyodizel: Akaryakıt olarak veya akaryakıt ile harmanlanarak kullanılmak üzere, bitkisel ve hayvansal yağlar veya bitkisel ve hayvansal atık yağlardan elde edilen ürün türevi yağ asiti metil esterleri karışımını,

46) Biyoetanol: Akaryakıt ile harmanlanmak üzere şekerli, nişastalı bitkilerden, her türlü selülozik kaynaklardan ve biyokütle atık ve artıklarından üretilen denatüre etil alkolü,”

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yönetmelik

MADDE 36- Bu Kanunun hükümlerinin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlük tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir. Yönetmelikler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve atıflar**MADDE 37- Bu Kanunla;**

a) 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5/A maddesinin (b) ve (f) bentleri,

b) 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin dördüncü paragrafı,

c) 18 inci maddesi hariç olmak üzere 7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu,

yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer kanunlarda 6326 sayılı Kanuna yapılmış olan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış arama ruhsatnameleri, bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 6326 sayılı Petrol Kanununun 122 nci maddesi gereğince kazanılmış hakları saklı kalmak üzere, arama ruhsatlarına ilişkin olarak mevcut bulunan bölgesel veya ruhsat bazındaki sondaj mükellefiyetleri bu Kanuna göre düzenlenir ve söz konusu mükellefiyetlerle ilgili olarak alınmış olan teminatlar güncelleştirilir. Bu işlemler Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra bir yıl içinde Genel Müdürlük tarafından tamamlanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış arama ve işletme ruhsatnameleri bu Kanun hükümlerine tâbidir. Ancak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce denizlerde alınmış arama ve işletme ruhsatnameleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ilk uzatım tarihinden itibaren bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Petrol hakkı sahiplerinin kendi petrolünü taşımak üzere bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında almış olduğu boru hattı belgeleri işletme ruhsatlarının eki haline getirilir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başlamış olan ve bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 6326 sayılı Kanun kapsamında alınan bir belge ile ilgili olarak başlatılmış veya yapımı devam eden projeler tamamlanıncaya kadar ithalat, ihracat ve kamulaştırma haklarının yürürlüğü devam eder.

GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren yeni yönetmelikler ve ilgili mevzuat düzenleninceye kadar mevcut Petrol Tüzüğü ve ilgili mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 4- Bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 6326 sayılı Petrol Kanununun 116 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince yapılan transferler nedeniyle 1995, 1996 ve 1997 mali yılları bütçe kanunlarında yer alan "6326 Sayılı Petrol Kanunu Gereğince Ödenecek Kur Farkları" ve "Petrol Arama ve Petrolle İlgili Faaliyetleri Düzenleme Fonuna Ait Hizmetler" harcama kalemlerinden 1995, 1996

ve 1997 yıllarında yapılan kur farkı ödemeleri ilgililer adına kişi borçları hesabına alınarak terkin edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin eki Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne ait cetvelden çıkarılmıştır.

Çıkarılan bu kadroların yerine (2) ve (3) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin eki (I) sayılı cetvelin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait bölümlerine sırasıyla eklenmiştir.

Yukarıdaki listede yer verilen düzenlemeye göre Genel Müdürlükte Teftiş Kurulu Başkanlığında görevli Teftiş Kurulu Başkanı, Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcılarının bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en fazla üç ay içinde Genel Müdürlükteki her türlü ilişkileri kesilerek Bakanlık ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne atamaları yapılır.

Ancak, yukarıdaki şekilde ataması yapılamayan söz konusu personel, üç aylık sürenin bitiminden itibaren beş gün içerisinde Devlet Personel Başkanlığına liste halinde bildirilir. Bu personel Devlet Personel Başkanlığınca 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin iki, üç, dört ve beşinci fıkralarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilirler. 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca Özelleştirme Fonundan karşılanması öngörülen ödemeler Genel Müdürlük tarafından karşılanır.

Yürürlük

MADDE 38- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 39- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1 SAYILI LİSTE

İPTAL EDİLEN KADROLAR

KURUMU: PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLÂTI: MERKEZ

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>		SERBEST TUTULU		
			<u>KADRO</u>	<u>KADRO</u>	
			<u>DERECESİ</u>	<u>ADEDİ</u>	<u>ADEDİ</u>
<u>TOPLAM</u>					
GİH	Teftiş Kurulu Başkanı	1	1		1
GİH	Başmüfettiş	1	8		8
GİH	Müfettiş	1	4		4
GİH	Müfettiş	3	1		1
GİH	Müfettiş	5	1		1
GİH	Müfettiş (Özelleştirme)	1-7	<u>10</u>		<u>10</u>
	TOPLAM		25		25

2 SAYILI LİSTE

İHDAS EDİLEN KADROLAR

KURUMU: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI: MERKEZ

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECESİ</u>	<u>KADRO ADEDİ</u>
GİH	Başmüfettiş	1	4
GİH	Müfettiş	1	2
GİH	Müfettiş	3	<u>1</u>
	TOPLAM		7

3 SAYILI LİSTE

İHDAS EDİLEN KADROLAR
KURUMU: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLÂTI: MERKEZ

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECESİ</u>	<u>KADRO ADEDİ</u>
GİH	Başmüfettiş	1	5
GİH	Müfettiş	1	2
GİH	Müfettiş	5	1
GİH	Müfettiş (Ö)	1-7	<u>10</u>
	TOPLAM		18

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
54	107	311
105	38	233
144	49	176:218
144	50	284:318
144	51	396:432, 454:463

I- Gerekçeli 1041 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet, Plan ve Bütçe, Esas Sanayi Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/835